

«Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями зору в умовах інклюзивного навчання»

На сьогодні в Україні порушення зору посідають перше місце серед інших розладів. До цієї групи належать сліпі (близько 10%) та слабозорі (люди зі зниженим зором).

Сліпими вважаються особи, у яких повністю відсутні зорові відчуття або ж ті, котрі мають лише незначну частку світовідчуттів. Слабозорими – ті, хто має значне зниження зору (в межах від 0,05 до 0,2 при використанні коригуючих окулярів). Основною причиною зниження гостроти зору є вроджені захворювання або аномалії очей. Фактори, що спричиняють аномалії очей надзвичайно різноманітні. Серед ендогенних (внутрішніх) – спадковість, гормональні порушення у матері та плоду, резус-несумісність, вік батьків, порушення обміну речовин тощо. До ендогенних (зовнішніх) факторів можна віднести різноманітні інтоксикації, інфекційні та вірусні захворювання та ін. Захворювання очей призводить до складних порушень зорової функції – знижується гострота, звужується поле зору, порушується просторовий зір.

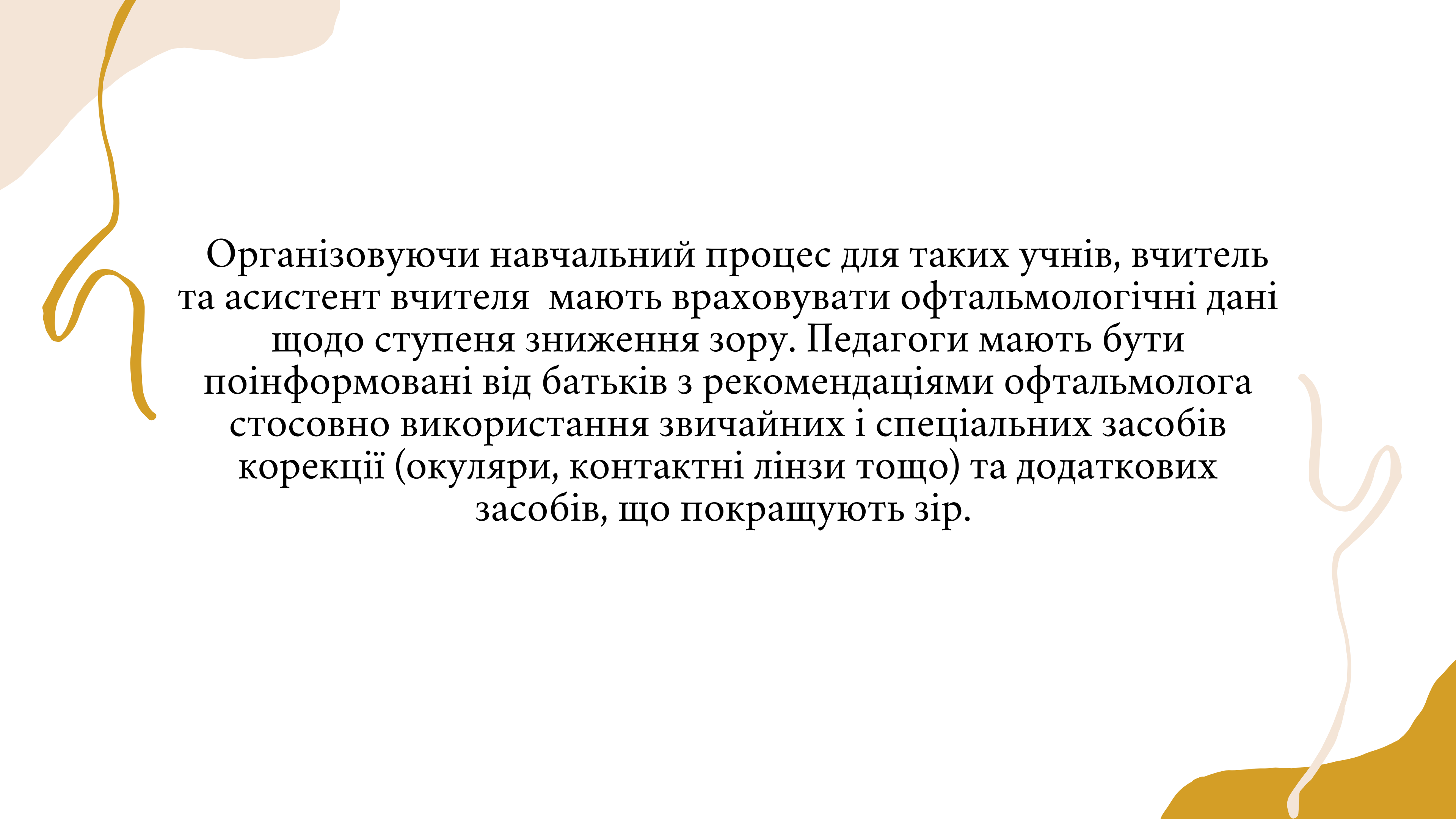
Внаслідок неповного чи спотвореного сприйняття довкілля, уявлення таких дітей певною мірою мізерні та інформація яка отримується, вона погано запам'ятовується. Діти відчують труднощі під час читання, письма, практичних робіт; швидко стомлюються, що зумовлює зниження розумової та фізичної працездатності. Учням, які народилися зі значною втратою зору, набагато важче засвоїти та усвідомити певні поняття та сформувавши базові вміння, ніж тим дітям, які втратили зір після того, як уже бачили світ.

Для успішної реалізації освітнього процесу такій дитині потрібно: відчувати себе комфортно, адже вона зустрічається з додатковими труднощами під час звикання до простору школи, класу, спортивного залу, їдальні, туалету, ігрового майданчика.

Такі діти потребують додаткових орієнтирів у просторі: напрямні вздовж підлоги чи стіни, таблички збільшеним шрифтом та шрифтом Брайля з позначенням приміщень, контрастне виділення дверей, контрастно пофарбовані сходи тощо.

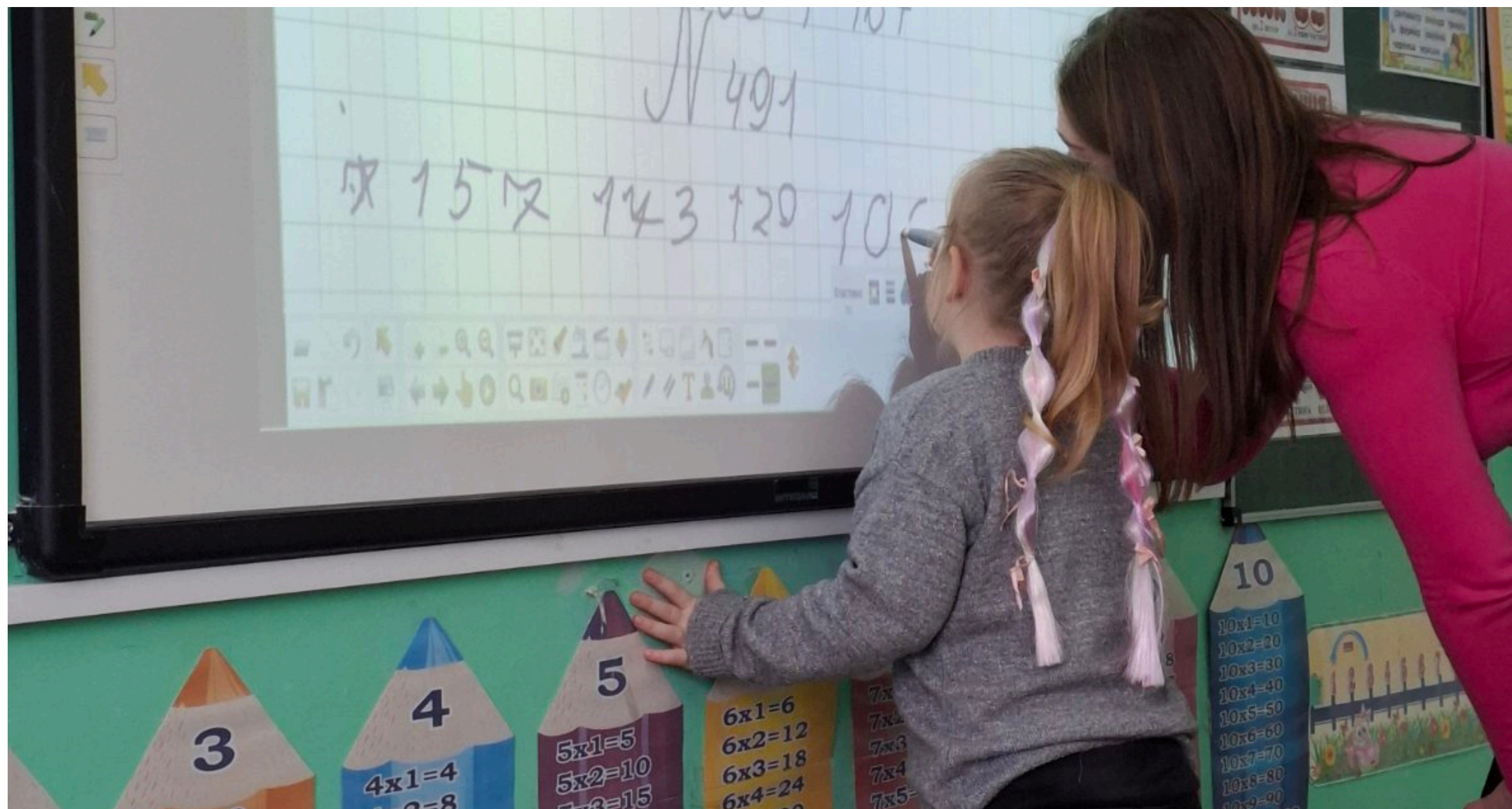

Організовуючи навчальний процес для таких учнів, вчитель та асистент вчителя мають враховувати офтальмологічні дані щодо ступеня зниження зору. Педагоги мають бути поінформовані від батьків з рекомендаціями офтальмолога стосовно використання звичайних і спеціальних засобів корекції (окуляри, контактні лінзи тощо) та додаткових засобів, що покращують зір.

Для кожного педагога є ряд рекомендацій для роботи з дитинкою з вадами зору, але я скажу що не з усіх нижче перерахованих я користуюсь, оскільки вони нам не підходять :

- Через кожні 10-15 хвилин учень має 1-2 хвилини перепочити, (в першому класі у нас була перерва 10-15 у в другому після 20 хв роботи) роблячи спеціальні вправи.
- Освітлення робочого місця.
- В наочностях доцільно збільшити штифт, фон зробити не білим, а світло-жовтим чи світло-зеленим.

- Пишучи на класній дошці, з'ясуйте, написи яким кольором крейди учень бачить краще.
- Давайте можливість учням підійти до дошки чи інтерактивної дошки, щоб краще роздивитися написане.
- Озвучуйте все, що пишете.

- Намагайтеся все, що пишете на дошці, продублювати роздатковим матеріалом.
- Зверніть увагу на якість роздаткового матеріалу: має бути матовий, а не глянцевий папір, шрифт великим і контрастним.
 - Учневi з порушенням зору потрібно більше часу на виконання вправ, читання тексту. Не переобтяжуйте учня читанням великих текстів під час самотійного опрацювання матеріалу, краще поясніть ще раз усно, переконайтеся, що він все зрозумів.
 - Доцільно переглянути вимоги до письмових робіт. Іноді слабозорому учневi необхідно писати з використанням трафарету, щоб правильно розташувати текст на сторінці та дотримуватися рядків.
- Частіше перевіряйте розуміння учнем матеріалу, який подається на уроці.
- Стежте за поставою учня водночас не обмежуйте його, коли він надто близько підносить тексти до очей.

- Дитина може погано бачити вираз вашого обличчя і не розуміти, що ви звертаєтеся саме до неї. Краще підійти до учня, і торкаючись його, звернутися на ім'я.
- Не використовуйте невербальні засоби спілкування (кивання головою, рухи рук тощо).

Рекомендації щодо облаштування просторово-фізичного середовища:

- шафу для одягу дитини з порушеним зором слід розташувати біля дверей, щоб її легко було знайти. Можна позначити її певним дотиковим чи світловим орієнтиром (наклеїти іграшку, фото, яскравий колір шафки тощо.)**
- неозідно стежити за порядком у коридорах, на сходах, у класі(розкидані речі у проході між столами заважають безперешкодному доступу)**

- дитину слід ознайомити з розташуванням усіх меблів та обладнання у класі та попереджати про їх переміщення, усі двері шаф, висувні шухляди слід тримати зачиненими.**
- робоче місце дитини має бути у зоні досяжності вчителя, щоб у разі потреби було зручно допомогти дитині.**

- Слід контролювати позу дитини за столом, не дозволяти їй низько нахилитися над зошитом чи книгою, наблизити їх до очей за допомогою підставки(хоча не у всіх випадках це можливо)
- Забезпечити доступ до візуальної інформації у класі (збільшений шрифт, картки Домана, збільшуваче скло та планшет).

**З вище усіх перерахованих рекомендацій можна розуміти що, психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору в умовах інклюзивного навчання є неодмінним складником розвитку в освітніх навчальних закладах, повинні бути створені особливі умови для організації навчальної діяльності даної категорії дітей;
Я вважаю, що педагогами повинна забезпечуватись не тільки психологічна готовність до навчально-виховного процесу дитини яка має порушення зору, а й готовність і вміння інших учасників навчального процесу правильно взаємодіяти з такими дітьми.**